

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren

28. juni 2010

Svar på Det Politisk-Økonomiske udvalgs spørgsmål nr. 124 af
23. juni 2010 (alm. del).

Spørgsmål:

Ministeren bedes tilsende udvalget sit talepapir fra samrådet den 23. juni 2010
(ministeriernes budgetoverskridelser), jf. alm. del – samrådsspørgsmål J-L.

Svar:

Talepapiret fra samrådet den 23. juni 2010 følger nedenfor.

Spørgsmål J

Mener ministeren, at regeringens håndtering af ministeriernes økonomi, hvor der er
sket overskridelser i 11 ud af 19 departementer, fremstår som et godt eksempel til
efterfølgelse f.eks. i kommunerne?

- Indledningsvis vil jeg gerne præcisere, at kommunerne under ét har over-
skredet deres budgetter med 5 mia. kr. i 2009.
- Departementerne har samlet set haft et mindreforbrug på 150 mio. kr. i
forhold til årets bevillinger i 2009.
- Derfor er der intet grundlag for nogen sammenligning af situationen i
kommunerne og i Departementerne.
- Samtidig vil jeg gerne skitsere reglerne for det statslige bevillingssystem.
- De statslige driftsudgifter er rammestyret. Det betyder, at de enkelte res-
sortministerier fordeler midlerne på styrelser, institutioner og Departemen-
ter i forbindelse med budgetlægningen for et givet år.
- Denne fordeling ligger til grund for det statslige budget i både finanslovs-
forslaget og den endelige finanslov.

- For at sikre den bedste udnyttelse af bevillingerne og f.eks. undgå "benzin-afbrænding" sidst på året er der indbygget stor fleksibilitet i systemet.
- Med mindre der findes særlige påbud eller aftaler, er det derfor muligt for de statslige institutioner - herunder Departementerne - både at spare op og forbruge af opsparing i et givet år.
- Det er således tilladt for et Departement at have underskud i op til 3 år i træk, så længe underskuddet holder sig indenfor de definerede udsvingsgrænser. Reglerne er klare, og bl.a. statsrevisorerne og Rigsrevisionen sikrer, at de overholdes.
- Det medfører at de statslige institutioner i nogle år vil bruge mindre end de bevilligede midler og dermed overføre overskud og opbygge opsparing, mens de i andre år vil bruge mere end de bevilligede midler og dermed forbruge af den opbyggede opsparing.
- Det sikrer en hensigtsmæssig udnyttelse af bevillingerne, og at uheldige incitamentsstrukturer undgås.
- Så lad mig gøre det helt klart, at det er sædvanligt og indenfor reglerne, at ministerier og Departementer i nogle år sparer midler op og i andre år forbruger af tidligere opsparede midler.
- I 2009 var der ikke bestemmelser om, at de enkelte statslige Departementer, styrelser og institutioner ikke måtte bruge opsparing fra tidligere år.
- Alle Departementer havde primo 2009 opbygget en opsparing, de således var i deres gode ret til at bruge af.
- Primo 2010 var der fortsat en opsparing, og den var forøget i løbet af 2009.
- Der er dermed ingen Departementer, der har overtrådt hverken regler eller aftaler. Der er heller ingen Departementer, der har opført sig uansvarligt eller usædvanligt.
- Departementerne har samlet set brugt ca. 150 mio. kr. mindre end afsat i årets bevillinger svarende til 3 pct. af de samlede bevillinger i 2009.
- I 2008 og 2007 var der samlet set et mindreforbrug på henholdsvis godt 4 og knap 1 pct. af Departementernes samlede bevilling.
- Ugbrevet A4 - eller andre - vil kunne gå tilbage i regnskaberne og se fuldstændig samme billede som det der tegnes af 2009. Nogle Departementer vil

forbruge af opsparingen, mens andre vil opspare midler. Det er der intet usædvanligt, forkert eller uansvarligt i.

Spørgsmål K

Mener ministeren, at ministerens egen opsang til kommunerne på grund af budgetoverskridelser fremstår som troværdig taget i betragtning at 11 ud af 19 ministeriers departementer overskred deres budgetter i 2009?

- Ja helt klart. Departementerne har samlet set brugt ca. 150 mio. kr. mindre end afsat i årets bevillinger, mens kommunerne har haft en budgetoverskridelse på godt 5 mia. kr.
- Lad mig skitsere det kommunale aftalesystem.
- For at sikre en fornuftig koordinering af den offentlige økonomi er det nødvendigt at styre de samlede offentlige udgifter i staten, regionerne og kommunerne.
- I Danmark har vi valgt at styringen af den kommunale økonomi skal bygge på en aftalebaseret model. Det har fordele for både staten og kommunerne.
- Staten opnår en overordnet styring af den samlede offentlige økonomi.
- Samtidig har kommunerne mulighed for at diskutere relevante problemstillinger med regeringen.
- Alternativet til det kommunale aftalesystem er, at staten dikterer kommunernes økonomiske rammer. Gennem aftalesystemet sikres det, at kommunernes ønsker bliver hørt og efterlevet i det omfang det er muligt.
- Men aftalesystemet for den kommunale økonomi hviler på en grundlæggende forudsætning om, at de indgåede aftaler mellem regeringen og KL overholdes. Ellers kan aftalesystemet ikke fungere.
- Aftalen om den kommunale økonomi i 2009 er ikke blevet overholdt. Kommunerne har samlet set haft en budgetoverskridelse på 5,1 mia. kr. svarende til godt 2 pct. af de samlede kommunale budgetter i 2009.
- Det er et klart aftalebrud, som kommunerne skal og har taget ansvaret for.
- Regeringen ønsker at bevare det kommunale aftalesystem. I lyset af kravet til konsolidering af de offentlige finanser er det særligt i de kommende år centralt, at kommunerne lever op til de indgåede aftaler og overholder de aftalte budgetter.

- Derfor har vi med genopretningsaftalen taget initiativ til en justering af aftalesystemet for at understøtte, at kommunerne fremover lever op til de fastlagte økonomiske rammer både i budgetter og i regnskaber.
- Justeringen består blandt andet i, at det betingede bloktilskud udover aftaleoverholdelse i budgetlægningen også gøres betinget af efterfølgende overholdelse af budgetterne.
- Kommunerne får dermed et incitament til i fællesskab at leve op til de aftalte rammer for den kommunale økonomi både i budgetterne og i regnskaberne.
- Samtidig forhøjes det betingede bloktilskud fra det nuværende niveau på 1 mia. kr. til 3 mia. kr. fremover.
- Jeg mener ikke, at budgetoverskridelserne i 94 ud af landets 98 kommuner på nogen måde kan sammenlignes med økonomien i de statslige Departementer i 2009:
 - For det første bygger kommunernes økonomi som nævnt på et aftalesystem, hvor det er essentielt, at kommunerne overholder de indgåede aftaler.
 - For det andet er der ingen regler, aftaler eller andet der tilsiger, at de statslige Departementer - hverken individuelt eller som helhed - ikke må spare midler op eller bruge af deres opsparing.
 - For det tredje havde kommunerne samlet set en budgetoverskridelse på godt 5 mia. kr. eller godt 2 pct. af de samlede kommunale budgetter i 2009. De statslige Departementer havde samlet set et mindreforbrug i forhold til årets bevilling i 2009.

Spørgsmål L

Hvilke konkrete initiativer vil ministeren tage for at imødegå budgetoverskridelser i departementerne fremover?

- Ministerierne har i april redegjort for deres forventninger til udgiftsudviklingen i 2010. På baggrund heraf skønnes der markant større statslige driftsudgifter end budgetteret på finansloven for 2010.
- Ministerierne har – helt i tråd med reglerne – lagt op til at dække merforbruget ved opsparede midler.

- Der er således ikke tale om, at de enkelte ministerier handler forkert, men at der samlet bruges massivt af opsparingen. Det er usædvanligt fordi op- og nedsparingen normalt modsvarer hinanden under ét på ministerområderne.
- I Finansministeriets Budgetoversigt fra maj er det derfor lagt til grund at de statslige merudgifter i 2010 bringes ned.
- Og det er besluttet, at de enkelte ministerier og Finansministeriet i fællesskab skal drøfte ministeriernes anvendelse af opsparing i 2010.
- Herudover er det besluttet at reducere den statslige driftsramme med 1 pct. i 2010. Den konkrete udmøntning af reduktionen forestås af de enkelte ministerier.
- Regeringen har således taget skridt til at bringe de forventede højere statslige driftsudgifter ned så de samlet set lander omkring det budgetterede niveau i 2010.
- De grundlæggende principper i det statslige bevillingssystem er der dog ingen planer om at ændre.
- Der vil derfor også fremover være ministerier, Departementer og statslige institutioner, der i nogle år viderefører uforbrugte midler og dermed opbygger opsparing og i andre år forbruger af denne opsparing.
- Og Finansministeriet vil også fremover have fokus på budgetopfølgningen, som led i styringen af den samlede offentlige økonomi.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen